

Repertoriul jurisprudenței

ORDONANȚA TRIBUNALULUI (Camera întâi)

20 noiembrie 2017*

„Acțiune în anulare – Reprezentare de către un avocat care nu are calitate de terț – Inadmisibilitate”

În cauza T-702/15,

BikeWorld GmbH, cu sediul în Sankt Ingbert (Germania), reprezentată de J. Jovy, avocat,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de L. Flynn, de B. Stromsky și de T. Maxian Rusche, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE prin care se urmărește anularea în parte a Deciziei (UE) 2016/151 a Comisiei din 1 octombrie 2014 privind ajutorul de stat SA.31550 (2012/C) (ex 2012/NN) pus în aplicare de Germania pentru Nürburgring (JO 2016, L 34, p. 1),

TRIBUNALUL (Camera întâi),

compus din doamna I. Pelikánová, președinte, și domnii V. Valančius și U. Öberg (raportor), judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

dă prezenta

Ordonanță

Istoricul cauzei

- 1 Nürburgring este un circuit de curse auto din landul german Renania-Palatina, care a beneficiat, între anii 2002 și 2012, de mai multe măsuri de ajutor care constau în esență în aporturi de capital, împrumuturi, garanții publice, scrisori de intenție, subordonarea de creanțe, o chirie mai mică decât nivelul pieței, plata unei taxe pentru prestarea de servicii și plata de subvenții.

* Limba de procedură: germana.

- 2 Aceste măsuri priveau cheltuielile aferente construirii și exploatării unor instalații direct legate de circuitul auto, în principal tribune, construirii și exploatării unor instalații privind promovarea turismului (activități de petrecere a timpului liber, spații de cazare, manifestații, spații comerciale, restaurante și jocuri), precum și organizării de curse de formula 1.
- 3 Ele au fost acordate în principal de landul german Renania-Palatinat și de entități publice controlate de acesta, care dețin diferitele instalații ale complexului Nürburgring, respectiv Nürburgring GmbH (denumit în continuare „NG”), Motorsport Resort Nürburgring GmbH și Congress-und Motorsport Hotel Nürburgring GmbH.
- 4 La 21 martie 2012, Comisia Europeană a decis inițierea unei proceduri oficiale de investigare împotriva Republicii Federale Germania cu privire la ajutoarele acordate în favoarea Nürburgring, inclusiv împrumuturile acordate de NG filialelor sale, printre care figurau reclamanta, BikeWorld GmbH, fostă BikeWorld Nürburgring Besitz GmbH (denumită în continuare „BWNB”), ulterior BikeWorld Nürburgring GmbH (denumită în continuare „BWN2”), sau predecesorii juridici ai acesteia, precum Bike World Nürburgring GmbH (denumită în continuare „BWN1”).
- 5 Obiectivul de afaceri al BWN1 era comerțul cu motociclete noi și second-hand și promovarea turismului legat de motociclism din regiunea Eifel. BWN1 a fost absorbită, în cadrul unei fuziuni, de către BWNB, de la 6 septembrie 2005. Ulterior, BWNB și-a schimbat denumirea în BWN2.
- 6 NG a participat, în mod succesiv sau simultan, la capitalul BWNB și al BWN1, ulterior al BWN2 și al reclamantei. Ea a acordat împrumuturi filialelor sale BWN1, BWNB și BWN2 (denumite în continuare „împrumuturile în litigiu”).
- 7 La 15 mai 2007, NG a cedat participarea sa de 49 % la capitalul BWN2 domnilor Norbert Brückner și Jörg Jovy. În cadrul acestei cesiuni, valoarea creanțelor corespunzătoare împrumuturilor în litigiu ar fi fost, în opinia reclamantei, evaluată la zero euro.
- 8 În anul 2008, BWN2 și-a încetat activitățile comerciale la Nürburgring.
- 9 BWN2 și-a schimbat ulterior denumirea în cea a reclamantei, iar sediul său social a fost transferat la Sankt Ingbert (Germania).
- 10 În urma acordării unor ajutoare suplimentare de către Republica Federală Germania, prin decizia din 7 august 2012, Comisia a extins procedura de investigare.
- 11 La 1 octombrie 2014, Comisia a adoptat Decizia (UE) 2016/151 privind ajutorul de stat SA.31550 (2012/C) (ex 2012/NN) pus în aplicare de Germania pentru Nürburgring (JO 2016, L 34, p. 1, denumită în continuare „decizia atacată”).
- 12 În decizia atacată, Comisia a stabilit că împrumuturile în litigiu conduseseră la plata unor ajutoare de stat ilegale și incompatibile cu piața internă, care trebuiau rambursate.
- 13 În considerentul (226) al deciziei atacate, Comisia a constatat că reclamanta era ținută să ramburseze ajutoarele de stat pe care ea însăși, sub denumirile sale anterioare, sau predecesorii săi juridici le încasaseră în cadrul împrumuturilor în litigiu.
- 14 Prin scrisoarea din 5 mai 2015, NG a solicitat reclamantei rambursarea unei sume totale de 4 902 275,29 euro. La 10 august 2015, ea a formulat în fața Landgericht Saarbrücken (Tribunalul Regional din Saarbrücken, Germania) o cerere având ca obiect obligarea reclamantei la rambursarea sumei de 250 000 de euro, încasată, la 4 aprilie 2007, sub forma unui împrumut, cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) TFUE și a articolului 107 alineatul (1) TFUE. Pe lângă această procedură, NG îi solicită, pentru motive similare, suma de 4 652 200 de euro.

Procedura și concluziile părților

- 15 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 3 decembrie 2015, reclamanta a introdus prezenta acțiune. Cauza a fost atribuită Camerei a opta a Tribunalului și a fost desemnat un judecător raportor.
- 16 La 7 aprilie 2016, Comisia a depus un memoriu în apărare.
- 17 La 13 mai 2016, în cadrul unei măsuri de organizare a procedurii, Tribunalul a invitat reclamanta să clarifice legăturile pe care le avea cu reprezentantul său, Jörg Jovy, și să se pronunțe cu privire la admisibilitatea acțiunii în raport cu articolul 19 al treilea și al patrulea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene.
- 18 La 30 mai 2016, reclamanta a răspuns că domnul Jovy era unul dintre cei doi asociați ai săi și că deținea 10 % din capitalul său, dar că nu avea, cu toate acestea, niciun rol în gestiunea sa administrativă și financiară.
- 19 La 19 iulie 2016, reclamanta a depus un memoriu în replică, în care a informat Tribunalul cu privire la deschiderea unei proceduri de lichidare împotriva sa și, după ce a reiterat concluziile cererii introductive privind suspendarea executării deciziei atacate, a solicitat suspendarea procedurii în prezenta cauză pentru o durată de nouă luni.
- 20 La 22 iulie 2016, Comisia a prezentat observații cu privire la cererea de suspendare, concluzionând că nu era necesar să se suspende procedura.
- 21 Prin decizia din 29 iulie 2016, președintele Camerei a opta a Tribunalului a respins cererea de suspendare a procedurii.
- 22 La 2 septembrie 2016, Comisia a depus un memoriu în duplică.
- 23 La 16 septembrie 2016, Comisia a comunicat că nu dorea să fie ascultată în cadrul unei ședințe de audiere a pledoariilor. Reclamanta nu a depus nicio cerere pentru a fi ascultată în cadrul unei ședințe, în temeiul articolului 106 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, în termenul acordat.
- 24 Prin decizia președintelui Tribunalului din 12 octombrie 2016, prezenta cauză a fost atribuită unui nou judecător raportor, care face parte din Camera întâi.
- 25 Reclamanta solicită Tribunalului:
 - anularea deciziei atacate în măsura în care această decizie o privește;
 - suspendarea executării deciziei atacate în privința sa până când Tribunalul se va fi pronunțat cu privire la prezenta acțiune.
- 26 Comisia solicită Tribunalului:
 - cu titlu principal, respingerea acțiunii ca inadmisibilă;
 - cu titlu subsidiar, respingerea acțiunii ca nefondată;
 - obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

- 27 Potrivit articolului 129 din Regulamentul de procedură, Tribunalul poate oricând, din oficiu, după ascultarea părților principale, să decidă să se pronunțe prin ordonanță motivată asupra cauzelor de inadmisibilitate pentru motive de ordine publică, printre care figurează condițiile de admisibilitate a unei acțiuni (a se vedea Ordonanța din 27 martie 2017, Frank/Comisia, T-603/15, nepublicată, EU:T:2017:228, punctul 48 și jurisprudența citată).
- 28 În speță, Tribunalul consideră că este suficient de lămurit pe baza înscrisurilor din dosar și a explicațiilor prezentate de părți în cadrul fazei scrise a procedurii și, în consecință, decide să se pronunțe fără continuarea procedurii.
- 29 Fără a ridica în mod formal o excepție de inadmisibilitate, Comisia a invocat, în memoriul în apărare și în memoriul în duplică, o cauză de inadmisibilitate întemeiată în esență pe faptul că prezenta acțiune nu îndeplinește cerințele prevăzute la articolele 19 și 21 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în măsura în care avocatul care reprezintă reclamanta, domnul Jovy, este unul dintre cei doi asociați ai săi, și că, prin urmare, nu este independent de aceasta.
- 30 Reclamanta a putut lua poziție cu privire la această cauză de inadmisibilitate, în răspunsul său la măsura Tribunalului de organizare a procedurii (a se vedea punctul 17 de mai sus) și în memoriul în replică. În această privință, reclamanta a arătat în esență că reprezentantul său era, în momentul introducerii acțiunii, implicat în privința sa numai în măsura în care deținea 10 % din capitalul său, însă nu avea niciun rol în gestiunea sa administrativă și financiară și o reprezenta doar în calitatea sa de avocat, iar nu de asociat.
- 31 Potrivit unei jurisprudențe constante, reiese din articolul 19 al treilea și al patrulea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și din articolul 21 primul paragraf din respectivul statut, aplicabil Tribunalului în temeiul articolului 53 primul paragraf din același statut, și în special din folosirea termenului „reprezentate” la articolul 19 al treilea paragraf din statutul menționat că, pentru a sesiza Tribunalul cu o acțiune, părțile, altele decât statele membre, instituțiile Uniunii Europene, statele părți la Acordul privind Spațiul Economic European (SEE), altele decât statele membre, și Autoritatea de supraveghere AELS vizată de acest acord nu sunt autorizate să acționeze ele însele, ci trebuie să recurgă la serviciile unui terț, care trebuie să fie autorizat să practice în fața unei instanțe a unui stat membru sau a unui stat parte la Acordul privind SEE (a se vedea Ordonanța din 5 decembrie 1996, Lopes/Curtea de Justiție, C-174/96 P, EU:C:1996:473, punctul 11 și jurisprudența citată, și Ordonanța din 16 septembrie 2015, Calestep/ECHA, T-89/13, EU:T:2015:711, punctul 28 și jurisprudența citată).
- 32 Această cerință de a recurge la un terț corespunde concepției privind rolul avocatului în ordinea juridică a Uniunii, pe care se întemeiază articolul 19 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, potrivit căreia acesta este considerat un colaborator al justiției chemat să acorde, în deplină independență și în interesul superior al acesteia, asistența juridică de care clientul are nevoie (a se vedea Ordonanța din 5 septembrie 2013, ClientEarth/Consiliul, C-573/11 P, nepublicată, EU:C:2013:564, punctul 11 și jurisprudența citată, și Ordonanța din 16 septembrie 2015, Calestep/ECHA, T-89/13, EU:T:2015:711, punctul 29 și jurisprudența citată). În această privință, ea face, în cadrul litigiilor cu care sunt sesizate instanțele Uniunii, obiectul unei puneri în aplicare obiective, independentă în mod necesar de ordinile juridice naționale (a se vedea Ordonanța din 19 noiembrie 2009, EREF/Comisia, T-40/08, nepublicată, EU:T:2009:455, punctul 27 și jurisprudența citată, și Ordonanța din 18 mai 2015, Izsák și Dabis/Comisia, T-529/13, nepublicată, EU:T:2015:325, punctul 17 și jurisprudența citată).
- 33 Potrivit Curții, esența acestei cerințe de reprezentare de către un terț este, pe de o parte, de a preveni ca părțile private să acționeze ele însele în justiție fără a recurge la un intermediar și, pe de altă parte, de a se asigura că persoanele juridice sunt apărate de un reprezentant care este suficient de detașat de

- persoana juridică pe care o reprezintă (Ordonanța din 5 septembrie 2013, ClientEarth/Consiliul, C-573/11 P, nepublicată, EU:C:2013:564, punctul 14, și Ordonanța din 4 decembrie 2014, ADR Center/Comisia, C-259/14 P, nepublicată, EU:C:2014:2417, punctul 25; a se vedea de asemenea Ordonanța din 6 aprilie 2017, PITEE/Comisia, C-464/16 P, nepublicată, EU:C:2017:291, punctul 27 și jurisprudența citată).
- 34 Atunci când a consacrat criteriul unei asistențe juridice furnizate „în deplină independență” pentru a defini domeniul de aplicare personal al protecției confidențialității comunicărilor dintre avocați și clienții lor (Hotărârea din 18 mai 1982, AM & S Europe/Comisia, 155/79, EU:C:1982:157, punctul 24), Curtea a identificat o asemenea asistență cu cea furnizată de un avocat care este din punct de vedere structural, ierarhic și funcțional un terț în raport cu persoana care beneficiază de această asistență (Hotărârea din 17 septembrie 2007, Akzo Nobel Chemicals și Akros Chemicals/Comisia, T-125/03 și T-253/03, EU:T:2007:287, punctul 168), identificare care este de asemenea pertinentă în cadrul reprezentării în fața instanțelor Uniunii [a se vedea în acest sens Ordonanța din 9 noiembrie 2011, Glaxo Group/OAPI – Farmodiética (ADVANCE), T-243/11, nepublicată, EU:T:2011:649, punctul 16]. În plus, s-a statuat că avocatul unei părți în sensul articolului 19 al treilea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, sau parte neprivilegiată, nu trebuie să aibă o legătură personală cu cauza respectivă sau de dependență cu clientul său de o asemenea natură încât să riște să nu fie în măsură să îndeplinească rolul său esențial de auxiliar al justiției în modul cel mai adecvat (a se vedea în acest sens Ordonanța din 30 octombrie 2008, Ortega Serrano/Comisia, F-48/08, EU:F:2008:131, nepublicată, punctul 35). În special, Tribunalul a considerat că raporturile economice sau structurale pe care reprezentantul le avea cu clientul său nu trebuiau să fie de natură să creeze o confuzie între interesele proprii ale clientului și interesele personale ale reprezentantului său (Ordonanța din 6 septembrie 2011, ClientEarth/Consiliul, T-452/10, nepublicată, EU:T:2011:420, punctul 20).
- 35 Cerința impusă de dreptul Uniunii părților neprivilegiate de a fi reprezentate în fața Tribunalului de către un terț independent nu poate fi percepută, așadar, ca fiind o cerință care privește doar excluderea unei reprezentări de către salariați ai mandantului sau de către cei care sunt dependenți din punct de vedere economic de acesta din urmă (a se vedea în acest sens Ordonanța din 5 septembrie 2013, ClientEarth/Consiliul, C-573/11 P, nepublicată, EU:C:2013:564, punctul 13). Este vorba despre o cerință mai generală, a cărei respectare trebuie examinată de la caz la caz.
- 36 În speță, trebuie să se examineze dacă legăturile pe care domnul Jovy le are cu reclamanta și cu prezenta cauză sunt compatibile cu cerințele aplicabile reprezentării părților neprivilegiate în fața instanțelor Uniunii.
- 37 Este cert că domnul Jovy a dobândit de la NG 10 % din capitalul reclamantei și că de atunci este unul dintre cei doi asociați ai acesteia din urmă. În plus, din cuprinsul punctului 10 din cererea introductivă reiese că, în cadrul tranzacției prin care domnul Jovy și celălalt asociat al reclamantei au dobândit participării la capitalul acesteia din urmă, „[creanțele] aferente împrumuturilor [în litigiu au fost] [...] evaluat[e] la zero și cedat[e] unuia dintre noii asociați, în lipsa unei alte destinații”, asociatul respectiv declarându-se „dispus să [le] retrocedeze oricărei persoane”.
- 38 Legăturile personale pe care avocatul reclamantei le avea, așadar, la momentul introducerii acțiunii cu reclamanta și cu prezenta cauză erau de așa natură încât riscau să îl pună în situația de a nu mai fi în măsură să își îndeplinească rolul esențial de auxiliar al justiției în modul cel mai adecvat.
- 39 Reclamanta și avocatul său nu au prezentat niciun element, ca răspuns la cauza de inadmisibilitate invocată de Comisie sau la măsura Tribunalului de organizare a procedurii, care ar fi permis să se înlăture existența unui asemenea risc în circumstanțele speței.
- 40 În schimb, din cuprinsul punctelor 8 și 12 din cererea introductivă reiese că, în prezenta cauză, riscul respectiv s-a realizat întrucât domnul Jovy a ajuns în situația de a confunda poziția sa și interesele sale personale, în calitate de investitor și de asociat în cadrul reclamantei, cu poziția și cu interesele proprii

ale clienței sale. În acest sens, în scopul contestării rambursării ajutoarelor de stat pe care reclamanta le-ar fi primit în mod ilegal în cadrul împrumuturilor în litigiu, acesta a arătat, pe de o parte, că „[a]ctualii asociați ai reclamantei nu [aveau] nicio legătură cu asociații sau titularii de părți sociale din perioada în care [au] fost acordate împrumuturile”. Pe de altă parte, el a susținut că nu era necesar, la momentul vânzării de către NG a participației sale la capitalul reclamantei, să se informeze cu privire la legalitatea acordării împrumuturilor respective și nici cu privire la respectarea normelor în materie de ajutoare de stat, în măsura în care, „în contractul de cesiune [încheiat] cu NG, aceasta din urmă asigurase [cesionarii] că «nu a primit subvenții publice»”. Excepțiile astfel invocate țineau pur și simplu de persoana domnului Jovy și a celuilalt asociat al reclamantei, în calitate de cesionari ai părților deținute de NG la aceasta din urmă, și nu o priveau pe reclamantă, ale cărei părți fuseseră cedate.

- 41 Prin urmare, este necesar să se constate că domnul Jovy avea în momentul introducerii acțiunii legături personale cu reclamanta și cu prezenta cauză care implică faptul că nu era suficient de detașat de reclamantă, în sensul jurisprudenței citate la punctul 33 de mai sus, pentru a putea să o reprezinte în condiții de deplină independență.
- 42 Din ceea ce precedă rezultă că, în măsura în care cererea de sesizare a fost semnată de domnul Jovy, în calitate de avocat al reclamantei, prezenta acțiune nu a fost introdusă conform articolului 19 al treilea și al patrulea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și articolului 51 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.
- 43 Prin urmare, acțiunea trebuie respinsă ca inadmisibilă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 44 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Comisiei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera întâi)

dispune:

- 1) Respinge acțiunea ca inadmisibilă.**
- 2) Obligă BikeWorld GmbH la plata cheltuielilor de judecată.**

Luxemburg, 20 noiembrie 2017.

Grefier
E. Coulon

Președinte
I. Pelikánová